

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

XV. De quæstorum tollendo abusu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

CAP. II.

dinarios, illorumque in spiritualibus Vicarios genera- les, & officiales ac ministros, Ecclesiarumque; & ordinum Prælatos, Superiores & personas quæstus hujusmodi impedi- entes, censuris Ecclesiasticis innodare, & alias in plu- ribus graviter excedentes, in divinæ majestatis offensam, ac suarum & Christi fidelium animarum perniciem, ac ordinariorum perturbationem, & parum mentium scan- dalum præsumunt. Nos qui Deo propitio gregis domi- nici, meritis licet insufficientibus, curam gerimus, & il- lum spiritualis thesauri elargitione cupimus ipsi Deo red- dere acceptabilem, ex præmissis & aliis rationabilibus causis animam nostram moventibus, scilicet recordatio- nis Calixti IV. Clementis VII. Pauli III. Iulii simili- ter III. & diversorum aliorum Romanorum Pontific. prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes, motu proprio, non ad alicujus nobis super hoc oblatæ petiti- onis instantiam, sed de mera nostra voluntate & delibe- ratione omnes & singulas indulgentias etiam perpetuas, & peccatorum remissiones fabricæ & Ecclesiæ hujusmodi, necnon sancti Joannis Hierosolymitani, etiam pro con- structione & adificatione illius novæ civitatis prædictis, in quibusvis aliis hospitalibus, monasteriis, Ecclesiis, do- mibus, militiis, ordinibus etiam mendicantiis, congrega- tionibus, confraternitatibus, & universitatibus, & piis locis illorumque ordinibus, capitulis, conventibus, mag- istris, superioribus, & tam secularibus, quam quorum- vis etiam mendicantium ordinum regularibus personis, tam singulariter, quam universaliter per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac etiam nos sub quibusvis tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam motu proprio, & ex certa sci- entia, ac ex quibusvis etiam urgentissimis causis, etiam causa redemptionis captivorum, & alias quomodolibet concessis: pro quibus consequendis manus sunt porri- genda adjutrices, & quæ quævis facultatem quomodolibet continent, illarum omnium tenores, formas, de- rogationes & decreta præsentibus pro expressis habentes, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo revo- camus, cassamus, irritamus, & annullamus, ac viribus vacuumus. Et insuper perpetuo hac nostra valitura con- stitutione decernimus, quod exnunc de cætero sub indi- gnationis nostræ pena, prætextu indulgentiarum & facultatum per quoscunque Romanos Pontifices prædecesso- res nostros, ac nos, & sedem Apostolicam etiam motu si- mili, ac sedis Apostolicæ Legatos, a aliis quomodolibet concessarum, & quas à nobis & sede prædicta in poste- rum verbo, literis, ac quavis alia scriptura, etiam manu nostra signata, etiam cum clausula quod sola signatura sufficiat, etiam in favorem fidei, aut cruciata de sanctæ vel cujusvisq; alterius pax causæ etiam privilegiata con- cedi quomodolibet contigerit, nullus quavis etiam Episcopali, Archiepiscopali, & Patriarchali aut majori di- gnitate, etiam Cardinalatus honore, seu etiam regali, vel temporali excellentia præfulgeat, audeat vel præsumat thesaurarios, receptores pro illis recipiendis in dictis ho- spitalibus, Ecclesiis, domibus, monasteriis, militiis, & aliis supra nominatis, vel pro eis aut illorum nominibus alibi constituere, & deputare, nisi ex speciali licentia, & ex certa scientia nostris, & Romani Pontificis pro tempo- re existentis, de qua per literas nostras & ejusdem Ro- mani Pontificis pro tempore existentis, locorum ordina- riis, vel eorum in spiritualibus vicariis, seu officialibus, derogationem præsentis nostræ constitutionis illius te- nore de verbo ad verbum inserto expressè continentes. Nos enim ex nunc irritum decernimus & inane, quicquid secus his à quoquâ quavis auctoritate scienter vel igno- ranter contigerit attentari. Rom. 6. Id. Febr. 1566.

Idem ex Concilio Tridentino.

Indulgentia per quæstos et quæstum & bonis extrahendi & rerum quam imperatoris desiderium præcavere, revocantur & prohibentur.

Qvàm plenum sit periculi noxia populo ingerere, ni- mium his temporibus afflictæ religio testatur, quod malum cum in cæteris ministris, tum præcipuè in Eccle- siarum prælati animadvertendum est, quod ab his reme- re profecta longè maxima Ecclesiæ Dei conferant de- trimenta. Rem sanè indignam audivimus, quod non solum quondam Gometius Tello Giron, temporarius administrator Ecclesiæ Toleranæ, sed etiam quidam His- panicæ Ecclesiarum præfules, officii paterni prætextu fa- cultates sibi à sacris canonibus concessas excedentes, li- teras suas in ipsorum civitatibus ac dicecesibus ausi sunt publicare, quibus inter cætera periculosa deprehenditur, quod cuicumque illas accipienti certa soluta pecunia li- citum sit quem voluerit sibi sumere sacerdotem, qui confessione audita ipsum absolvere valeat, non in eistan- tum casibus, in quibus simplex sacerdos a absolvere potest, sed etiam in iis quæ solis Episcopis reservata repe- riuntur, aliquo præterea casu admisso, veluti simoniæ reatu, qui ad examen sanctæ sedis esset referendus. Non animadvertentes ipsi Præfules & Administratores, quàm periculosum sit ea passim incertis personis committere, quæ ad Episcoporum judicium, arbitriumque idcirco de- feruntur, ut qui melius lepram à lepra discernere norint, causis & circumstantiis subtili indagine exploratis, salu- taria cuique morbo remedia valeant adhibere. Ad hæc ipsi in dispensandis cælestis gratiæ donis nimium prodigi, iis sic literas prædictas accipientibus indulgentias & penitentiarum injunctarum remissiones nulla cum re- temporali conferendas, profusus & indiscretè largiuntur, quibus & aliis licentiis prædictis non pauci fluctuantes & infirmi, veniæ facilitate indulti, ad peccandum pro- cliviores fiunt, quando tot & tantorum delictorum remissionem certo & vilissimo pretio acquirere posse con- fidant. Indicem præterea casuum & indulgentiarum adibus sacris appendi jusserunt, quo palam significatur sol- ventibus supra scripta concedi, & inter alia absolventi facultatem ab usu prohibitorum tribui. Itemque indul- geri Missæ sacrificium, & sepulturam tempore interditi, assumptionem duorum pluriumve compatrum ad sacrum Baptisma, præter eos qui synodaliibus (ut dicunt) constitutionibus asciscuntur, reparationem Ecclesiarum, erectionem confraternitatum, & alias piæ causas præte- xendo. Cum igitur inter cætera scandala etiam simoniæ pravitas redoleat, ex prædictis sacri Tridentini b Con- cilio decretis, & aliis sanctionibus canonicis, nostræ præte- rea constitutioni de indulgentiis ad quæstum non emit- tendis, averteretur, clavium auctoritas evilescat, & peni- tentialis satisfactio enervetur. Nos his malis celeri re- medio occurrendum, eademque opera futuris præca- vendum fore censentes, de Apostolicæ potestatis plenitudine supra dicta omnia, quæ in ipsa Toletana, & quibusvisq; aliis civitatibus, dicecesibus, & locis, tam Hispaniæ, quam aliarum quarumcunque provinciarum & regionum quo- cunque, prætextu hucusq; emanarunt, perpetuo abolemus, ac nulla & irrita nunciamus, jubemusq; literas & indices, nec non scripturas & monumenta quæcunque publica & privata, per ipsos locorum ordinarios & alios Ecclesia- rum rectores ubicunque reperientur dilacerari, penitusq; deleri; Et ne talia de cætero à quoquam fiant, publicentur, vel concedantur, districtius prohibemus. Quicumque secus egerint, seu attentaverint, antistes, etiam si Car- dinalatus honore præfulgeant, ab ingressu & perceptione fructuum suarum Ecclesiarum tandiu suspensi jace- ant, donec satisfactio prævia illis per sedem prædi- ctam suspensio relaxetur. Inferiores verò ab Episcopis

a Vido Calder. de penit. & remissione. c. nostro. col. 17. Navar. tract. de indulgentiis. b Concl. Trid. præscripta norma legitime elargendi indulgentias, & tollendi abusus quæstuariorum. sess. 21. de refor. c. 2. & sess. 21. de refor. c. 9.

sententiam excommunicationis incurrant à qua nisi in mortis articulo constituti, ab alio quam Romano Pontifice absolutionis beneficium nequeant obtinere. Romæ 4. Non. Jun. 1569.

TITVLVS XVI. DE DECIMIS.

Sixtus V. Ex Bulla coena Domini.

Ecclesiasticis personis decimas & alia onera imponentes absque licentia Pape, excommunicantur.

CAP. I.

Excommunicamus & anathematizamus omnes eos qui aut collectas, decimas, tales, praesentias, & alia onera clericis, praetatis, & aliis personis Ecclesiasticis, ac eorum, & Ecclesiarum, monasteriorum, aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum bonis, illorumque fructibus, redditibus, & ventibus huiusmodi absque Rom. Pontific. speciali & expressa licentia imponunt; & diversis etiam exquisitis modis exigunt; aut imposita etiam à sponte dantibus & concedentibus recipiunt: necnon qui per se, vel alium, seu alios, directè vel indirectè praedicta facere, exequi, vel procurare, aut in eisdem auxilium, consilium, vel favorem, aut votum, seu suffragium palam vel occultè praestare non verentur, cujuscunque sint praeminètie, dignitatis, ordinis, conditionis, aut status, etiam si Imperiali, aut Regali praefulgeant dignitate, seu Principes, Duces, Comites, Barones, Respublica & alii potentatus quicunque, etiam regni, provinciarum, civitatum, & terris quoquomodo praesidentes, aut quavis etiam Pontificali dignitate insigniti: Innovantes decreta super his per sacros canones tam in Lateran. novissimè celebrato, quam aliis Conciliis generalibus edita, etiam cum censuris & poenis in eis contentis.

TITVLVS XVII. DE RELIGIOSIS DOMIBVS, ET MONTIBVS pietatis.

Pius IV.

Piorum locorum & monasteriorum exemptio ab onere hospitandi militum.

CAP. I.

Cum, sicut non sine gravi dolore nobis innotuit, omnia & singula, seu quamplurima hujus aemulæ urbis, ac etiam nostrae Ecclesiasticae conventus & monasteria, & alia Ecclesiastica & pia loca, tam secularia quam regularia, & à personis religiosis quomodolibet inhabitata, eo tempore, quo equites & milites ejusdem aemulæ urbis ac status Ecclesiastici praefati pro defensione ipsius urbis & status ad versus infestissimum Turcarum tyrannum, vel ob alias, quae pro tempore sese offerunt, causas expediti, & ad diversa ejusdem status loca transiitri contingit, ab eisdem equitibus & militibus perturbentur & molestentur, ipsiq; conventus, monasteria, & alia Ecclesiastica, & pia loca in eorundem equitum seu militum distributione nonnullos eorundem equitum & militum intra eorum domos & monasteria hospitio excipere & recipere cogantur, in maximum eorum detrimentum, divini cultus perturbationem, gravissimum religionis dedecus, Dei optimi offensam, & non solum praeter omnem nostram intentionem, verum etiam intolerabilem animi nostri amaritudinem. Qua propter nos in praemissis quantum cum Deo possumus de optimo remedio ecclesiarum manu providere, ac monasteriorum, & aliorum Ecclesiasticorum & piorum locorum huiusmodi personarum Deo altissimo die noctuque famularium quieti, integritati, & decori consulere volentes, motu simili, & ex

certa nostra scientia, ac de Apost. potestate plenè edocuit, universis & singulis tam dictae aemulæ urbis, quàm totius status praefati Gubernatoribus, Potestatibus, Ducibus, & Capitaneis, & communitatibusque & universitatibus, & aliis ad quos spectat & pertinet, ac spectabit & pertinebit quomodolibet in futurum, ne deinceps perpetuo futuris temporibus in eorundem militum, & equitum distributione, tam in transeundo, quam inibi commorante, communitatibus, & universitatibus, videlicet in illis equites ac milites in eisdem monasteriis, cœnobii, domibus, & aliis Ecclesiasticis & piis locis (sub domo millium ducatorum auri Camerae Apostolicae) sitis applicandi, & aliis arbitrii nostri poenis quovis quavis colore, causa, ingenio, sive praetextu distribuere, assignare, vel ad illos recipiendi, & hospitio excipiendi cogere; ipsi vero Capitaneis & Ducibus ne eosdem equites & milites sub indignationis nostrae, ac privationis officiorum suorum, aliisque etiam arbitrii nostri poenis in dictis monasteriis, cœnobii, domibus, & aliis Ecclesiasticis & piis locis, cum communitatibus & universitatibus ipsarum eadem loca eisdem assignarent, & distribuunt, Gubernatoribus vero, & ipsarum civitatum & locorum Praetoribus, ac aliis officialibus quibuscunque, quod nihil praemissa ab ipsis communitatibus & universitatibus, ac Capitaneis, & Ducibus fiant, sub ejusdem indignationis nostrae, ac etiam privationis officiorum suorum praetextu respectivè poenis auctoritate Apostolicae finiri permittant, inhibemus, praecipimus, committimus, & mandamus. Et insuper tam illis, quam equitibus & militibus praefatis, ne monasteria, cœnobii, & loca huiusmodi in personis, rebus, & bonis, aut aliis aliis quomodolibet molestare, perturbare, impedire, inquietare, seu molestanti, perturbanti, vel alias inquietate facere audeant, seu praesument, in virtute sacrae constitutionis, & sub jam dictis poenis eadem auctoritate inhibemus, praecipimus, committimus, & mandamus. In monasteria, cœnobii, & alia Ecclesiastica & pia loca ex nunc ab eisdem militibus & equitibus ac universitatibus illis hospitio excipiendi, motu, & auctoritate familiaria eximendo, & totaliter liberando, ac libera & communitate faciendi.

Idem.

Ordinis mendicantium cœnobii, monasteria, & praedia à censuris, subsidio & hospitio militum exempta.

CAP. II.

Ad uberes, quos facti mendicantium ordinum agro dominico quotidie faciunt, fructuositate respicimus, & attentè consideratione impigre pertractamus ipsorum religionis sinceritatem, & robustatam paupertatis habitum, in quibus sup. humilitatis spiritum devotum altissimo praestant famulatum, dignum, equum potius debitum reputamus, ut illis ea libenter concessimus, & quae se motis quibuslibet gravaminibus promptiores, & eisdem altissimi inhaerent terribis. Hinc est quod non volentes eisdem mendicantium ordinem, & dilectos filios eorum fratres, & Monachos, ceterasque personas, & etiam moniales quilibet ejusdem ordinis sub illorum cura degentes, specialibus favoribus & gratiis protegi, motu proprio non ad alicujus nobis super hoc oblatam petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia ac de Apostolica potestate plenitudine, quod ex nunc deinceps perpetuo futuris temporibus omnes & singuli mendicantium ordinum huiusmodi fratres, Monachi, & filii in Christo moniales seu socios, ac alios quoslibet sexus personarum regulares, ubilibet per totum Christum orbem diffusis & constituti, illorumque monasteria, cœnobii, domus, conventus, ecclesiae, capella, oratoria, & alia loca etiam unita, ac membra, & dependantia, recessa, tetrae culta & inculta, possessiones, praedia, agri, & alia omnia & singula mobilia & immobilia, ac se